

ÎNCHEIERE

31 iulie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătoria

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Valentina Curnic,
reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Valentina
Curnic împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea
încălțării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciul
moral,

împotriva deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă :

La 30 ianuarie 2018, Valentina Curnic prin intermediul avocatului Nicolae
Daniliuc, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al
Republicii Moldova privind constatarea încălțării dreptului la judecarea în termen
rezonabil a cauzei, încasarea prejudiciul moral în mărime de 25 000 de lei și a
cheltuielilor de judecată, compuse din cheltuieli necesare pentru asistența juridică
în sumă de 5000 de lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 11 martie 2016 a înaintat în
Judecătoria Buiucani mun.Chișinău acțiune civilă în temeiul Legii nr. 87 din 21
aprilie 2011 împotriva Republicii Moldova, reprezentată în instanțele de judecată
de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea
încălțării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești,
repararea prejudiciului moral, cauzat prin încălțarea dreptului la executarea în
termen rezonabil a hotărârii judecătorești, compensarea cheltuielilor suportate
pentru restabilirea dreptului încălțat.

A susținut că a depus cerere în instanța de judecată la 11 martie 2016, instanța
sesizată a examinat cererea abia la 16 august 2016, peste termenul limită legal,
stabilit de lege.

Consideră că instanța de fond a încălțat în mod flagrant termenul legal de

examinare a cererii de chemare în judecată, în așa circumstanțe, i-a fost violat dreptul la judecare în termen legal a cauzei.

A solicitat constatarea faptului încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei; încasarea din bugetul de stat al Republicii Moldova, suma de 25 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică.

Prin hotărîrea din 01 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de către Valentina Curnic împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Prin decizia din 23 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Valentina Curnic, ca neîntemeiat și s-a menținut hotărîrea din 01 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, a reținut că verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrii primei instanțe în raport cu dispoziția art. art. 238-241 CPC a constatat că prevederile procedurale menționate au fost respectate, instanța de fond a dat o apreciere corectă raportului juridic stabilit între părți, a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, concluziile instanței de fond expuse în hotărîre fiind în corespundere cu probele administrate, iar normele de drept material au fost aplicate corect.

A stabilit că instanța de fond just a concluzionat că nu există în cauza civilă violarea art. 6 par. 1 CEDO dreptul la judecarea într-un termen rezonabil a cauzei sale.

A concluzionat că termenul de judecare a cauzei împotriva hotărîrii pronunțate la data de 01 octombrie 2018 a fost unul justificat. Astfel, temeiuri pentru admiterea apelului declarat de Curnic Valentina, nu sunt stabilite.

Cu referire la criticile formulate de apelant prin care susține că instanța de fond a interpretat eronat și a aplicat eronat art.4 al. (4) al Legii nr. 87 din 21.04.2011, a reținut că termenul de 5 luni și 5 zile calendaristice de examinare a cauzei intentate în temeiul Legii 87 din 21.04.2011 nu poate fi considerat unul excesiv în condițiile în care a fost justificat prin existența unor circumstanțe în acest sens.

A accentuat, că termenul de 3 luni prevăzut de Legea nr.87 din 21.04.2018 pentru examinarea cauzelor în care se reclamă încălcarea dreptului la examinarea cauzelor în termeni rezonabili, nu poate fi considerat ca limită de timp, trecerea căreia condiționează neapărat aplicarea Legii enunțate. Or, legislația națională nu oferă o descifrare a noțiunii de „termen rezonabil”, însă prin obligarea respectării unui astfel de termen pentru înfăptuirea justiției atît normele naționale cît și cele internaționale invocă administrarea justiției fără întîrzieri neconforme de natură a-i compromite eficacitatea și responsabilitatea, la caz însă întîrzieri neconforme n-au fost constatate.

La 17 mai 2019 Valentina Curnic, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel solicitînd casarea deciziei din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărîrii din 01 octombrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu pronunțarea unei hotărîri noi de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a menționat că instanța de apel a respins acțiunea fără a invoca un motiv concret de respingere a acțiunii, a interpretat eronat practica Curții Europene a Drepturilor Omului pentru a justifica încălcarea flagrantă a prevederilor art. 4 alin. (4) din Legea nr.87 din 21 aprilie 2011, conform căruia o astfel de cerere de chemare în judecată se examinează de către instanța sesizată în cel mult trei luni de zile de la depunerea ei.

A susținut că prin tergiversarea intenționată a examinării cauzei, Valentinei Curnic i-au fost încălcate drepturile garantate de art.1, 6 CEDO.

A indicat că temeiurile invocate de către instanța de apel și prima instanță sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, instanța de fond a interpretat eronat și a aplicat greșit normele de drept material.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 23 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 03 mai 2019 (f.d. 102), astfel, recursul declarat de către Valentina Curnic, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, la 17 mai 2019, se consideră a fi depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2), (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Valentina Curnic, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Valentina Curnic, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de

apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle vs Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Hansen vs Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74). De fapt în concepția instanței europene, articolul 6 § 1 nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs, care întemeindu-se pe dispozițiile legale specificate, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în cazul de față (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Papaioannou vs Grecia*, 2 iunie 2016, parag.45 sau *Baydar vs Olanda*, 24 aprilie 2018, parag.46).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de către Valentina Curnic, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc.

În conformitate cu art. 270, 433 lit.a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Valentina Curnic, reprezentată de avocatul Nicolae Daniliuc.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Victor Burduh